

ročník XVIII

Nové Bratrské Listy

*Hospodin je má záštita a píseň,
stal se mou spásou.*

(Exodus 15,2)

Z obsahu:

**kázání
dějiny
něco
a ještě něco**

(červen 2016) 2

obsah

kázání	
Hospodinova pře (<i>P. Filipi</i>)	31
biblické a teologické studie	
O víře (<i>J. M. Lochman</i>)	34
dějiny	
Jeronym Pražský (<i>J. Halama</i>)	38
unitas fratrum	
Konference žen UF v Surinamu (<i>L. Bernardová</i>)	43
Zpráva o synodu EKP (<i>A. Halamová</i>)	45
naš seniorát	
Vzpomínka na br. Ž. Kužela (<i>E. Šormová</i>)	46
Život sestry Marie Ulrichové (<i>E. Šormová</i>)	47
Vzpomínky na ses. Ulrichovou	51
téma - misie	
Misijní poslání církve (<i>dokument synodu ČCE</i>)	52

Nové Bratrské Listy

18. ročník (2016)

Vydává OCHRANOVSKÝ SBOR

při ČCE v Praze

Čajkovského 8, 130 00 Praha 3

tel: 224 941 870

mail: uf.praga@centrum.cz

Registrováno pod zn. MK ČR E 12555

editorial

Milé sestry a bratři, milí čtenáři
Nových bratrských listů.

Letošní druhé číslo našeho časopisu vychází v době, kdy jsme si čerstvě připomněli smrt Husova přítele Jeronýma Pražského, který patřil k výrazným postavám nejen české reformace, ale i evropské vzdělanosti.

Zároveň je to doba, kdy se budou britové rozhodovat o svém setrvání v Evropské unii, kdy se šíří pochybnosti o smyslu společné Evropy a sílí sobecké zájmy a nevrzavost k cizím. Leccos o tom věděl i prorok Ozeáš, jak ukazuje úvodní kázání. O významu a povaze křesťanské víry pro dnešní svět pak uvažuje výklad profesora J. M. Lochmana.

O zkušenosti, která je pravým opakem nesnášenlivosti a podezřívavosti vůči těm, kdo jsou jiní, si přečtěte v rubrice Unitas fratrum.

Seniorátní zprávy jsou tentokrát vzpomínkami na naše zesnulé sestry a bratry.

A tématem je tentokrát misie - jaké je a má být poslání křesťanských sborů, našich sborů? K čemu tu vlastně jsme - pokud jsme k něčemu?

To jsou témata, která vám přinášíme na počátku letního období L.P. 2016 a přejeme vám všem pokoj, potěšení a naději do další služby, ať je to kdekoli.

Jindřich Halama

**Děkujeme za podporu pro náš časopis.
Číslo účtu 2900700247/2010**

kázání

Hospodinova pře

Slyšte slovo Hospodinovo, synové izraelští! Hospodin vede při s obyvateli země, protože není věrnosti ani milosrdenství ani poznání Boha v zemi. Kletby a přetvářka, vraždy a krádeže se rozmohly, krveprolití stíhá prolitou krev. Proto země truchlí, chřadnou všichni její obyvatelé, polní zvěř a nebeské ptactvo, hynou i mořské ryby. (Oz 4,1-3)

Slyšeli jsme kousek prorockého kázání Ozeášova. Bylo proneseno někdy mezi lety 720 – 750 před Kristem. Kde je v něm řeč o zemi, míněna je Země s velkým písmenem, země zaslíbená, kenaanská, izraelská. Ale když toto prorokovo kázání čtete dnes, těžko se bráníme pocitu, že bylo proneseno v našem čase na počátku třetího křesťanského tisíciletí a že míněna je naše země, země česká, ano i celá naše planeta Země. *Země truchlí, chřadnou všichni její obyvatelé, polní zvěř a nebeské ptactvo, hynou i mořské ryby.* Není toto zpráva o stavu naší planety, o stavu lidstva? *Hynou i mořské ryby... kletby a přetvářka, vraždy a krádeže se rozmohly, krveprolití stíhá prolitou krev.*

Nenašlo by se v bibli něco optimističtějšího? Cožpak je opravdu úkolem proroků – anebo evangelických kazatelů – jen líčit zkaženost lidí a poměrů, když to stejně každý už dávno ví i bez nich? Ne, to opravdu není úkolem proroků a kazatelů, aby přeříkávali lamentace a šokovali posluchače. Šoky nad lidskou zkažeností nám úspěšně a každodenně přináší televize až do obývacích pokojů – například ukázkami nesmyslných krveprolití ze všech kontinentů, zprávami o machinacích a zpronevěrách nebo cizoložnými historkami prominentů. To všechno dnes opravdu ví každý, kdy má televizi nebo čte noviny.

Ale určitě ne každý ví, ano jen málokdo ví to, čím prorokovo kázání začíná, že *Hospodin vede při s obyvateli země.* Země se dostala do soudního sporu s Hospodinem, žalobcem i soudcem v jedné osobě. Hospodin na to žaluje, Hospodin to odsuzuje. Z nejvyšších míst přichází projev nespokojenosti s tím, jak ta země vypadá a jak by vypadat neměla. Z nejvyšších míst se proti tomu protestuje. Možná, že lidé už se s tím pomalu smířují. Možná, že už nás každodenní zpravodajství otupilo do plocha; denně tolik a tolik mrtvých, tolik a tolik mordů, tolik a tolik ukradených milionů, tolik a tolik uhynulých ryb... Už jsme si na to skoro zvykli a plíživě se nám do mysli vkrádá myšlenka, že to už asi tak musí být a jiné nebude, že lidé už jsou holt takoví, že lidskou zlobu, sobectví, chamtivost, pomstyctivost, kriváctví ze světa neodstraníš, ano že každý pokus tyto vlastnosti z lidí vykořenit je vzpourou proti přirozené skladbě lidského světa a musí skončit tragicky. Ne že by se nám v takovém světě líbilo, kde se krade, podvádí, cizoloží, zbrojí a válčí, kde je to všechno možné a dovolené

– to se může líbit jen některým, zlodějům a podvodníkům, zbrojařům a generálům, nám se to nelíbí. Ale co naděláš? Takový už je lidský svět, taková je naše daň za svobodu, je to cosi jako nutné zlo.

Tak to tedy ne! Volá Hospodin v prorokově kázání. Žádné nutné zlo. Zlo ano, ale ne nutné zlo. Já na to žaluji, já proti tomu protestuji. Není to osud. A vy se s tím nesmiřujte, lidé izraelský, lidé český, lidé této planety. Jenže: kdo to slyší? Kdo tomu rozumí? Vždyť jednou z položek žaloby, kterou vede Hospodin, tou nejdůležitější položkou v jeho obžalovacím spise je, že není poznání Boha v zemi. A když není poznání Boha, toho, jenž se tolikrát osvědčil jako věrný ve svém slovu a milosrdný ve svých skutcích, jak by mohla mezi lidmi být věrnost, spolehlivost daného slova a milosrdenství v jednání? Kraličtí v poznámce: „Takové známosti Boha kdež není, snadně člověk ve všem zlém sobě uzdu pustí a ve všecko jde, což jen lidé strpěti mohou.“ Snadně... Není-li věrnost a milosrdenství, pak se těžko ubránit, aby převahu nedostaly všechny ta další zlé věci, jež prorokovo kázání pranýřuje: *Kletby* (zde nejde o to, že někdo proklíná Boha, nýbrž že proklíná, ponižuje, likviduje člověka ve jménu Boha, o toto nejhorší zneužití jména Božího a náboženství) a *přetvářka, vraždy a krádeže a cizoložství, krveprolití za krveprolitím*. Snad vás také napadlo, že prorok v tomto katalogu neřestí parafrázuje, v mírné obměně, Desatero Božích přikázání. A žasneme, s jakou přesností Boží slovo svěřené prorokovi odhaluje, jak tyto lidské, řekli bychom mravní neřesti, mají hrozné důsledky pro svět mimolidský, pro *polní zvěř a nebeské ptactvo, mořské ryby*. Naše generace si to v plné jasnosti uvědomuje teprve nyní: životní prostředí trpí, *země truchlí*, tvorové hynou nejen v důsledku přírodních kalamit, nýbrž také v důsledku lidské chamtivosti.

Co tedy? Pokusíme se zavést Desatero Božích přikázání jako povinný předmět do škol, zakotvit je do statutárních dokumentů veřejných institucí, do bank, do generálních štábů, do vládních kabinetů? Marná snaha. Ministři vlád, komisaři Evropské unie, manažeři bank, generálové armád se Desaterem stejně nebudou řídit. Mnozí upřímní křesťané si slibují nápravu od toho, že děti mají ve škole zase předmět náboženství. Určitě to je dobrá věc. Začít u výchovy příští generace. Ale naučit se Božím přikázáním neznamená ještě poznat Boha. Vždyť to plus – minus každý zná: Nezabiješ, nesemlíniš, nepokradeš, ctí svého otce i svou matku... Ale otázka je, ta nejdůležitější otázka: Proč? Proč nezabíjet, nekrást, neklamat, nechytřit, proč bych to neměl dělat? Jestli platí, že můj vlastní prospěch je víc, než prospěch mého souseda a bližního, že můj vlastní zájem stojí nad všemi zájmy ostatními, pak nevidím důvodu, proč bych nekradl, když se naskytne situace, ve které je lépe krást, proč bych nevrátil facku, kterou mi někdo dal?Kde najdeme odpověď na otázku: Proč?

V poznání Boha, říká prorok. V poznání toho, jak on jedná s námi, s lidskou rodinou, se svým stvořením: věrně a milosrdně. A abychom se nemýlili o jeho úmyslech, abychom nebyli na pochybách o jeho věrnosti a jeho milosrdenství, poslal na svět

a vydal na smrt i svého Syna. V něm může každý poznat Boha. „Kdo vidí mne, vidí Otce,“ říká Ježíš u evangelisty Jana (J 12,45). Žádáme-li tedy s Filipem: Pane, ukaž nám Otce, slyšme Ježíšovu odpověď: Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec ve mně? Hledíš-li na Ježíše, sleduješ-li jeho cestu oběti, nasloucháš-li pozorně jeho evangeliu, té dobré zvěsti o tom, která že moc má na zemi budoucnost, pak docházíš poznání Boha.

A najdeš odpověď na svou otázku: proč. Pochopíš, uvěříš: Zákony vlastního prospěchu, sebeprosažení, sebestřednosti, seberealizace, zákony odvety a odplaty, krev za krev, rána za ránu – tyto zákony mají sice v našem světě jakousi platnost, ano i úspěšnost, ale nemají v sobě žádnou budoucnost – ani pro mne osobně, ani pro naše děti a vnuky, a už vůbec ne pro Boží stvoření, jež jsme si navykli nazývat přírodou.

Hospodin vede při s obyvateli země, také naší země, také naší planety. Probíhá soudní jednání. Obžalované známe, žalobce známe, soudce známe – ale co advokát? Advokáta už také známe. Je jím Ježíš Kristus. Zastává se nás už dnes. Jak zastává? Ne tak, že by nás omlouval, že by pro nás vymýšlel polehčující okolnosti. Zastává se jinak. Zastává se nás tím, že nám nade vši pochybnost ukázal a ukazuje, která cesta vede k záchraně zpustošené země a zpustošeného života. Že nás instruuje, co v tom velkém Božím procesu platí a posléze platit bude. Neodvoláš se tam na zákony odvety, prospěchu, násilí, nevymluvíš se, že to dělají všichni, odvolat se můžeš jen na to, že ses vydal, jakkoli klopýtavě, cestou následování Božího Syna. Cestou pokory, sebezřeknutí, oběti, cestou úcty k životu, k Božímu stvoření, cestou odpuštění, smíření a lásky.

Ty to víš, bratře a sestro, ty tomu věříš. Ale zda to vědí také tvé děti, tví vnuci, tvůj soused v domě a tvůj kolegy na pracovišti? Zda tomu věří? Řeknu to jinak: Kdykoli svým dětem, vnukům, sousedům a kolegům vyprávíme o Pánu Ježíši, kdykoli je zveme k víře v tuto cestu, konáme práci k záchraně našeho zpustošeného světa. Tak velký úkol máme. Neboť to, jestli oni tuto cestu ve víře přijmou, nebude se týkat jen jich samých, ale bude mít důsledky a bude se týkat také truchlící země, jejích chřadnoucích obyvatel, polní zvěře, nebeského ptactva, mořských ryb.

Amen.

Pavel Filipi

biblické a teologické studie

O víře

(Jan Milíč Lochman. *Krédo. Základy ekumenické dogmatiky*. Praha, Kalich 1996. str. 25-31)

Sporná víra

Jak rozumět slůvku *credo*, prvnímu slovu Apostolika, a jak je blíže určit? „Věřím“ je nepochybně ustavující prvek, ne-li trest křesťanského života. Často se hovoří o „křesťanské víře“ a myslí se tím celek „křesťanského náboženství“. Nedejme se ovšem mýlit: právě s tímto ústředním pojmem máme v dnešním kulturně dějinném kontextu největší potíže. Je zřejmé, že ze tří klasických pojmů křesťanství, tří „kardinálních ctností“, jak je nazýval středověk, totiž víry, lásky a naděje, je víra nejvíce sporná a nejméně názorná. „Naděje“ prožila v našem století náhlou renesanci, zaznamenala přímo „konjunkturu“ - a to nejen na teologickém trhu, nýbrž především ve filosofii (kupř. U Ernsta Blocha) a v umění. A „láska“ požívá nepochybně vysokého kreditu zájmu a důvěry u mladých i starých – dokonce i teologové zde mohou vždy znovu zakotvit, potřebují-li se v záplavě skepse zvnějšku i zevnitř trochu zotavit; ať dogmaticky (třeba v pokusu zprostředkovat biblický pojem Boha), nebo eticky (když jde o ústřední příkázání).

S vírou je to mnohem obtížnější, neboť má v současné kultuře málo příznivé postavení. Zdá se, že právě s ní souvisí to, co se na náboženském počínání jeví jako povážlivé a problematické, co odrazuje. Nejen lidi církvi odcizené, nýbrž i mnoho teologů.

Zcela jasně to vyslovuje v krátkém výkladu našeho symbola Leonhard Ragaz. Rozlišuje dva druhy víry. Ten první pojímá zcela negativně – a nazývá jej „vírou v Krédo“.

„Víra v Krédo osvěcuje pouze hlavu a srdce nechává chladné. Vyvolává pýchu a vede k zatracování. Působí lenost a reakčnost. Stojí v cestě pravdě, svobodě a lidstivosti.. Staví žaláře a zapaluje hranice, hmotné i duchovní. Proměňuje evangelium v dogma. Na místo pravého života staví pravou víru (nikoli pravou důvěru!), zatlačuje Království náboženstvím a následování pravověrností.“

Zní to jako generální obžaloba. S tímto převráceným pojmem víry však Ragaz konfrontuje jiný, kladnější a ten velebí: „Opravdová víra, víra jako důvěra, je matkou všeho dobrého a velikého, vší pravdy a svobody, vší odvahy, všeho hrdinství. Je stvořitelkou, která povolává viditelné z neviditelného, která činí možné skutečným a nemožné možným. Je matkou divů. Je věčnou revolucionářkou světa, která od Boha vychází a k němu míří.“

Toto polemické rozlišování dvou druhů víry je nepochybně zjednodušující konstrukcí. Má však své oprávnění, a proto bychom měli vzít vážně jak negativní protest, tak vášnivou obhajobu „opravdové víry“. Ragaz zjevně protestuje proti každému zaměňování víry s věděním a proti intelektualistickému zúžení víry. Tato „víra hlavou“ nechává srdce chladné, a co je mnohem horší, svádí k pyše „znalců“, „vlastníků“ a „správců“ božské pravdy. Odtud typický církevní fanatismus, nemilosrdná, zatracující rabies theologorum (zuřivost bohoslovců). Zvláště náchylní k této zvrácenosti jsou podle Ragaze právě „pravověrní“. Domnívají se, že svým pravověřím mohou nahradit pravé jednání – a Ježíšovo „radostné poselství“ tak fatálně kazí novým farizejstvím. „Ježíšovu věc“, víru v Království, následování, taková strategie hluboce diskredituje.

Podle Ragaze jde v biblickém pochopení víry právě o toto následování, o „ortopraxi Království“. Opravdová víra nespočívá ve věděni, nýbrž v důvěřování. Není to kalkulace, nýbrž odvaha. Konkrétně: vidí svět „od Boha a směrem k Bohu“ - posuzuje svět coram Deo (před Bohem), což podle Ragaze vždycky znamená v zaměření na přicházející Boží království a jeho spravedlnost. Věřit v tohoto Boha, v toto království důsledně znamená nenechávat svět v jeho stavu, nekapitulovat před skutečně-pseudoskutečným, nýbrž „možné uskutečňovat a nemožné umožňovat“. Divy, nikoli jako mirakula, nýbrž jako nové životní šance, se stávají ve víře možnými a skutečnými: máme se jich v osvědčování víry stále znovu odvažovat.

Oba aspekty a akcenty – jakkoli v Ragazově skice jen načrtnuté a částečně nepřesné – mají svou aktuálnost i v naší dnešní situaci. Zmíním „krizi víry“ v dnešní církvi a kultuře. Není v pozadí této krize intelektualistické nepochopení víry uplatňující vlastnické nároky na ovládnutí celé skutečnosti z hlediska dogmatu, konkrétně i vědeckých otázek? Není to jedna z příčin oné „špatné pověsti“ víry (narozdíl od lásky a naděje) v naší době? Je jen logické, jestliže na intelektualisticky opovázlivé pojetí víry odpovídalo moderní myšlení namnoze intelektualisticky opovázlivým pojetím vědy.

Myslím třeba na pozitivistickou filosofii dějin a její pojetí pravdy a vědy. Lidský pokrok se prý uskutečňoval ve třech etapách. Lidstvo se nezadržitelně vyvíjelo od mytologického období přes metafyzické k vědeckopozitivnímu. V naší době jsme již údajně vstoupili do období vědeckého, a proto jsou náboženství a víra již překonány a vyřízeny. Ale i tam, kde se víra neposuzovala tak kriticky, kde se jí činily dokonce určité komplimenty (myslím na Hegelovu náboženskou filosofii), bylo hodnocení víry z hlediska vědy v jednom bodě podobné pozitivistické degradaci víry: ve srovnání s vědeckým pojetím je představa víry přece jen nezralou formou poznání. Náboženství, víra jsou „filosofií malého člověka“. Mnozí – nejen pozitivisté a hegelovci – tak o víře smýšlejí i dnes.

Jde-li takové pochopení/nepochopení víry částečně na vrub teologie a církve, pak je nejvyšší čas, abychom se rozpomněli na lepší. Toto „lepší“, jak právem zdů-

razňuje Ragaz, spočívá v prorockém a apoštolském základu, v biblickém pochopení víry, jemuž intelektualistické zúžení opravdu nelze vyčítat.

K pojmu pravdy ve víře

Biblické pochopení víry bych chtěl doložit na dvou ústředních textech víry, jedním starozákonním a jedním novozákonním. Tím prvním je Izajášovo slovo (7,9), které ukazuje cestu i dosah: „Nebudete-li stáli ve víře, neobstojíte.“ V hebrejském originále je skryta slovní hříčka s četnými vazbami, která mi připadá nanejvýš důležitá. Souvisí se slovním kořenem – ’mn (amen!) – hle, spojení mezi prvním a posledním slovem Kréda. Tento kořen nabízí celou řadu významů: „trvat“, „být spolehlivý“. „být věrný“, „být pravdivý“. Všecka tato určení mají význam pro biblický pojem víry: místo víry není ve vztahu „poznání-vědění“, nýbrž „důvěrování-trvání“.

Jistě jde ve víře také o pochopení, vztážením sebe sama k pravdě; víra není žádný iracionální, slepý akt. Míří k porozumění, pochopení a poznání. „Credo ut intelligam“ (věřím, abych porozuměl) – tak tento vztah právem vyjádřili Augustin a Anselm. Pravda víry však není žádné „vědění“ ve smyslu popisného poznání, nýbrž poznání ve smyslu osobní zkušenosti v lásce a důvěře.

Jde o dvojí rozličné pojetí pravdy. Mohli bychom je označit dvěma výraznými pojmy západní tradice, řeckým *alétheia* a hebrejským *emet*. Řecký termín míří k odhalení tajemství bytí, k theoria jako vzhledu do struktur jsoucna. Hebrejský pojem se tolik neopírá o rozpoznání kosmických zákonů, nýbrž spíše o věrnost živého Boha; míří tedy ke stálosti lidské existence v osvědčování věrnosti, v setrvávání ve víře navzdory všem pokušením a svodům. Tyto dva pojmy se navzájem naprosto nevylučují, oba patří k plnosti lidského života, dotýkají se jej ve dvou navzájem spojených, přesto však odlišných dimenzích. Víra je v každém případě zakotvena v oblasti *emet*, ve svazku věrnosti. Patří k ní stálost – správně pochopená nikoli jako vlastnictví, pojištění života, nýbrž stálost ve smyslu důvěry, zaměření na orientující cíl. Upřesněno pojmy starých dogmatiků: jistota nikoli jako sebejistá *securitas* držitele pravdy, nýbrž jako věrná *certitudo* důvěřujícího. Prorocké slovo: „Nebudete-li stáli ve víře, neobstojíte“ ukazuje tímto směrem.

Toto pojetí víry se v Novém zákoně dále vyjasňuje. Myslím předně na jedno z klíčových míst novozákonní víry, na 11. kapitolu listu Židům. Začíná jednou z mála „definic“ víry: „věřit Bohu znamená spolehnout se na to, v co doufáme, a být si jisti tím, co nevidíme.“ Poznamenejme: Víra je odvaha života překračovat to, co je předem dáno, nemít dost na viditelném, nýbrž pomýšlet na neviditelné. To zní idealisticky, u mnohého z nás to pravděpodobně probouzí jistou skepsi. Je tedy křesťanství přece jen „platonismus pro lid“? Střežme se předsudků! Důraz platonismu, že celek skutečnosti a lidský úděl nesplývají s viditelným, si zaslouží, abychom jej brali vážně. Postoj víry je však zaměřen jinak. Ragaz chápal intenci „opravdové víry“ správně.

ně. I on hovořil o viditelném a neviditelném – avšak nikoli ve smyslu metafyzického dualismu, nýbrž ve smyslu praxe Božího království, života ze zaslíbení.

Židům 11 tento výklad přibližuje. Definice víry tu nestojí sama o sobě, názorně ji naplňuje a vysvětluje řetězec příkladů. Připomíná se řada starozákonních událostí: Ábel, Henoch, Noé, Abraham, Mojžíš, ale i nevěstka Rachab, Gedeón, Barák, Samson, Jefta, David a Samuel a proroci, „kteří svou vírou dobývali království, uskutečňovali Boží spravedlnost, dosáhli toho, co jim bylo zaslíbeno; zavírali tlamy lvům, krotili plameny ohně, unikali ostří meče, v slabosti nabývali síly...“ (v. 33n). Dlouhá řada situací a rozličných způsobů jednání o mnoha vrstvách. Mají jedno společné: ukazují lidi, kteří nekapitulovali před daností, kteří se tlakem poměrů nedali zbavit odvahy, nýbrž postavili se proti „starému světu“ ve jménu „nového světa Božího“ a uvedli jej do pohybu.

Podobně smýšlí o víře Ježíš Kristus, když v ní – spolu s obrácením – vidí první lidskou přiměřenou odpověď tváří v tvář přicházejícímu Božímu království a když jí v této perspektivě přisuzuje schopnost „hory přenášet“ (Mk 11,22). A u Jana tomu není o mnoho jinak – byť v poněkud zduchovnělém kontextu a s jiným pojetím světa: „To vítězství, které přemohlo svět, je naše víra“ (1J 5,4).

Je to triumfalismus, pouhé blouznivectví? Nemyslím. Židům 11 nijak nezakrývá, že tyto příběhy přemáhající svět nepředstavují žádný laciný triumfální průvod, nýbrž dějiny plné krve a slz: „Jiní zakusili výsměch a bičování, ba i okovy a žalář. Byli kamenováni, mučeni, řezáni pilou, umírali pod ostřím meče“ (v. 36n). V novozákonním pojmu víry vždy spoluzní vědomí ohrožení a zkoušek: „ještě ne“, „mit jako bychom neměli“ (1K 7,29n) – a to nikoli náhodou, nýbrž z podstatného důvodu. V centru novozákonní víry, jako její základ, stojí kříž: *Stat crux dum volvitur mundus* (kříž stojí, dokud se svět točí). Pod křížem není víra „nutně“ viděním, nýbrž životem v zaslíbení.

Právě o to jde: o vyjití z předem daného, o exodus, nikoli do prázdna, dobrodružně, na vlastní pěst, nýbrž závazným směrem tohoto zaslíbení, které se v Kristu zjevilo a které on ve své praxi už prožil a naplnil. K tomuto vidění lidských a kosmických věcí se přiznává credo křesťanského vyznání víry, k tomu říká své doxologické a praktické amen. O takový „světový názor“, či lépe, o životní oporu a postoj jde v naší víře.

dějiny

Jeroným Pražský

V sobotu 30. května 1416 proběhlo generální zasedání Kostnického koncilu, v němž byl odsouzen Mistr Jeroným Pražský jako kacíř, poté odveden k připravené hranici na nedalekém popravisti a upálen. Stal se tak vedle Jana Husa, svého přítele a univerzitního kolegy, druhým věhlasným mučedníkem českého reformního hnutí.

Život Mistra Jeronýma nebyl sice nijak zvlášť dlouhý, vše mluví pro to, že se nedožil ani 40 let, byl však naplněn spoustou zajímavých, napínavých, dá se říci dobrodružných událostí. Ačkoli jsou Hus a Jeroným právem vnímáni jako blízcí přátelé a společníci „stejného mučednického stříhu“ (A. Molnár), rozdíl mezi nimi byly značné. I když byli přáteli a v mnohém se doplňovali a vzájemně si pomáhali, osobně byli velmi odlišní.

Co víme o Jeronýmovi Pražském? Jako u mnohých jeho současníků, ostatně ani u Husa, neznáme přesné datum jeho narození. Víme, že roku 1398 složil na univerzitě bakalářskou zkoušku, což by mohlo být ve věku okolo 20 let, nebo více. Nejpravděpodobnější je jeho narození ve druhé polovině 70. let, možná kolem roku 1378. Víme, že pocházel z Prahy, z Nového Města a jeho otec se jmenoval Václav. To však je vše, co je možno v dokladech zatím najít. Dohady o tom, že byl ze zámožné rodiny, snad dokonce i urozené, nejsou podloženy, naopak je doklad o tom, že mu byly při vstupu na pařížskou univerzitu sníženy povinné poplatky jako chudému studentu.

Rodný dům Jeronýmův byl sice kdysi ukazován v Řeznické ulici na Novém Městě, ale na základě omylu, jímž byl Jeroným považován za syna měšťana, který měl v Řeznické ulici dům. Na rohu Řeznické ulice byla nicméně před 100 lety umístěna pamětní deska, dílo Františka Bílka.

Poté, co se Jeroným stal bakalářem, bylo mu povoleno odložit další magisterská studia a roky 1399-1400 strávil v Oxfordu, kam jej lákal odkaz Johna Wyclifa. Ten byl mezitím církví odsouzen jako kacíř, ale jeho filosofické spisy se na univerzitě dosud mohly číst. Jeroným tu získal opisy několika Wyclifových spisů, které vzal do Prahy. Zpátky v Praze byl na jaře 1401, o rok později byl vysvěcen na akolytu (nižší svěcení, předstupeň kněžství; vykonávali pomocné služby – rozsvěcení svíci a pomáhání jáhnům).

O tom, co dělal Jeroným v dalším roce, 1403, nejsou spolehlivé zprávy, jistotu máme až zase na jaře 1404, kdy se Jeroným stal studentem Pařížské Sorbonny. V Paříži Jeroným pilně studoval filosofii, zvláště Platóna, jeho pařížská magisterská disputace o univerzálích a ideách byla později v Kostnici připomenuta kardinálem Gersonem jako zdroj pobouření. V lednu roku 1405 se stal Jeroným magistrem a na podzim téhož roku se stal jedním z mistrů, kteří měli právo vyučovat. Zároveň však proti němu existovala řada obvinění z bludných názorů a někdy na počátku roku 1406 bylo jeho postavení již dost problematické. Než by čekal, až bude donucen své údajné bludy odvolávat (k čemuž se schylovalo), Jeroným z Paříže utekl.

Přišel onoho jara nejprve do Kolína nad Rýnem, kde se zapsal na univerzitu a absolvoval magisterskou disputaci, zase velmi konfliktní, takže po ní velmi brzy a velmi rychle Kolín opustil. Podařilo se mu odcestovat do Heidelbergu tak rychle, že zprávy o jeho konfliktech v Kolíně ještě nedorazily, takže se zapsal i zde a magisterskou disputaci absolvoval počátkem dubna. Podle záznamů trvala tři dny, první den Jeroným předložil své teze a další dva dny o nich diskutoval s místními mistry. Výsledkem bylo, že na něj byla podána žaloba k wormskému biskupu, fakulta jej suspendovala, tedy zakázala mu veškeré školské aktivity a přijala pod silným dojmem z Jeronýmova vystoupení opatření, které napříště nutilo všechny, kdo chtěli v disputaci vystoupit, předložit úplný text svého projevu a bude-li schválen, doslovně se jej držet.

Co na Jeronýmových vystoupeních nejvíce pobuřovalo, byla suverenita, se kterou odmítal uznávané autority, živé i mrtvé, i jeho argument, který prozrazoval vliv Wyclifův – o reálné existenci univerzálií, neboli všeobecnin (proslulý středověký spor mezi realismem a nominalismem). Heidelberská univerzita se v nejbližších letech stala oporou všech odpůrců pražských wyclifistů a teologická fakulta zakázala r. 1412 Wyclifovo „perverzní a proklaté učení o reálné existenci všeobecnin.“

Když se Jeroným vrátil po čase do Prahy, byla tu již v platnosti papežská bula proti Wyclifovým bludům a mezi mistry pražské univerzity bylo dost těch, kdo by Jeronýma rádi na univerzitu nepustili. Ten však všechny uložené požadavky splnil a na počátku roku 1407 se stal mistrem pražské artistické (filosofické) fakulty.

Ačkoli byl Jeroným od této chvíle až do konce mistrem pražské univerzity, Prahu opakovaně opouštěl a vydával se na cesty. Sám uvádí, že byl v Jeruzalémě – čas však jistý není. Mohlo to být již 1403, ale spíše až 1408, kdy mohl doprovázet do Palestiny pana Filipa Louta, důvěrníka krále Václava IV (tím by se dobře vysvětlila i okolnost, jak hradil nemalé náklady takové cesty).

Na univerzitě se Jeroným stal zastáncem větších práv českého národa a jedním z těch, kdo přispěli k vydání Dekretu Kutnohorského v lednu 1409. Stejně jako jeho obhajoba Wyclifových názorů i tohle mu přidělalo další vlivné nepřátele, kteří se potom v Kostnici proti němu spojili.

Zatímco v Praze se vyostřoval spor o Wyclifa, Jeroným pronesl na jaře 1410 v dnešní Budapešti promluvu před králem Zikmundem, v níž mu kladl na srdce potřebu napravit církev. Byl poté předán ostrihomskému arcibiskupu, který ho však po dvou týdnech propustil a Jeroným se svobodně vrátil do Prahy.

Dramatičtější byla Jeronýmova návštěva Vídně, kam se vypravil, jak prohlásil, očistit se od pomluv protivníků. Protivníci ovšem nelenili a nechali jej postavit před biskupský soud. Soud se konal na přelomu srpna a září, a když se zjevně ukazovalo, že jde o věc osobního nepřátelství a hrozilo, že bude uvržen do vězení, Jeroným, přestože odpřisáhl, že neodejde před skončením procesu, z Vídně tiše zmizel. V důsledku toho byl ve Vídni exkomunikován a obvinění proti němu rozeslána dalším místům, samozřejmě i do Prahy.

Rozhodně se Jeronýmovo Vídeňské obvinění a celá řada dalších, většinou protivníky vymyšlených obvinění, staly součástí pozdějšího procesu v Kostnici. Následující dva roky byl Jeroným v Praze a horlivě zápasil proti odpůrcům reforem, nejen na univerzitě, ale i proti arcibiskupovi.

V březnu 1413 se Jeroným objevil v Krakově, kde se mu dostalo slyšení u polského krále Vladislava, a zřejmě poměrně příznivého. Proč sem Jeroným přijel, se lze jen dohadovat, ale nejpravděpodobnější je snaha najít spojence v boji o reformu církve. Podle obžaloby na koncilu pak cestoval Jeroným po Litvě a Rusi (podzim – zima 1413), ve Vitebsku se připojil k pravoslavným („perverzním schizmatikům“) a účastnil se jejich bohoslužby. Přímé doklady o tom však nejsou.

Na jaře 1414 je Jeroným zpátky v Praze a brojí proti uctívání obrazů, podle obžaloby dokonce sám zneuctil zázračný kříž u kláštera sv. Jakuba na Starém Městě. I když je třeba brát všechny údaje s rezervou, zdá se, že na počátku husitského obzoborectví, které pak vypukne, mohl stát také Mistr Jeroným. Existovala

kolem něj skupina přívrženců, zřejmě studentů a laických členů církve, v německy psaném dokumentu nazývají Jeronýma svým vůdcem, který unikl upálení ve Vídni.

Jeroným se v tomto roce zřejmě účastnil dalších výprav do Polska, ve službách pana Lacka z Kravař, šlechtice blízkého králi Václavovi a přívržence wyclifovského křídla na univerzitě.

Když se v létě 1414 Hus rozhodoval, zda jít do Kostnice, Jeroným patřil k těm, kdo to schvalovali. Když však byl Hus koncem listopadu 1414 uvězněn, Jeroným

byl opět v Polsku, odkud se vrátil až v lednu 1415. Do Kostnice se Jeroným vypravil někdy v březnu, počátkem dubna do ní dorazil a z bezpečného místa požádal o záruku bezpečného odchodu. To císař Zikmund odmítl a Jeroným se vypravil zpátky do Čech. Koncil mezitím vydal předvolání, aby se Jeroným do 15 dnů dostavil ke slyšení. Jeroným o tom nejspíš nevěděl, byl však ve městečku Hirschau poblíž hranic zatčen a odvezen do Kostnice, kam vstoupil 23. května 1415. Okamžitě se stal vězněm koncilu a doslova se k němu sbíhali všichni, komu Jeroným dříve hnul žlučí, církevní hierarchové i univerzitní mistři. Požadavek, aby byl upálen, zazníval ještě dříve, než vůbec začal oficiální výslech.

Jeroným byl uvězněn ve věži, bez kontaktu s okolím, s nepravdělným přísunem chleba a vody, podle jedné z tradic byl po určitou dobu přikován hlavou dolů. V červnu, kdy probíhaly výslechy Husa, měl císař v rozhovoru s kardinály prohlásit, ať upálí i Jeronýma, aby se s tím kacířstvím skoncovalo najednou.

Po Husově upálení byl Jeroným vyslýchán 19. července, kdy odpovídal na články obžaloby. Poté vedl hovory s některými představiteli koncilu, zvláště kardinálem Zabarellou, z nichž mu jasně vysvitlo, že upálení neunikne, pokud neodvolá své učení. Patrně po domluvě připravil Jeroným písemné vyjádření, které přečetl 11. září 1415 před jedním ze zasedání koncilu. Uznává v něm, že některé Wyclifovy a Husovy články byly odsouzeny právem a odřiká se všech jejich bludných a kacířských článků. Svě odvolání musel písemně poslat králi Václavovi, univerzitě a řadě dalších významných lidí v Čechách. Protivníci však prosadili, že Jeroným musí doplnit a odvolat také své vlastní bludy. 23. září dostal Jeroným slovo na dalším zasedání, kde přednesl své rozšířené odvolání a odřeknutí se bludů a vyjádřil poslušnost církvi a koncilu. Toto odvolání uspokojilo značnou část církevních představitelů, Jeroným byl odveden zpátky do vězení, o něco slušnějšího, a delší čas se o něm nemluvalo.

Protivníci se tím samozřejmě nespokojili a opakovaně vystupovali s tím, že koncil nechává naživu nebezpečného kacíře. V říjnu vyjádřil pochybnost nad neupřímným odvoláním jeden z vůdců koncilu, kardinál Jan Gerson (který Jeronýma neměl v lásce už od doby jeho pařížských studií), v prosinci připomněli Jeronýmovi odpůrci, že císař chtěl, aby byla věc s českými kacíři již vyřízena. Na samém konci roku rozvířil atmosféru jednak stížný list české šlechty, jednak další žaloby na Jeronýma od pražských karmelitánů na znesvěcování církevních relikvií a obrazů.

V únoru 1416 byli jmenováni noví soudci pro pokračování procesu, v dubnu vystoupila obžaloba se 102 dodatky k článkům, které Jeroným odvolal. Bylo jasné, že Jeroným z vězení nevyjde, dokonce se ozývaly hlasy, že by měl být upálen bez dalšího procesu. Někdy v této době se Jeroným rozhodl, že své odvolání, které, jak sám přímo řekl, bylo způsobeno strachem z kruté smrti, ale nebylo nikdy upřímné, zruší.

23. května 1416, rok po uvěznění, předstoupil Jeroným znovu před koncil. Protože žádal o veřejné slyšení, bude mu nyní dopřáno. Jednání trvalo celý den a Jero-

ným stačil odpovědět jen na část obžalobních článků. Podle dochovaných záznamů obvinil koncil, že jej drželi v krutém žaláři a odsoudili bez toho, aby zjišťovali, čemu doopravdy věří a jaký je.

V pokračování jednání o tři dny později Jeroným většinu žalobních článků popřel nebo označil za lživé. Vylíčil své kroky a jednání v uplynulých letech, vyjádřil hlubokou lítost nad tím, že se nechal donutit, aby se zřekl Wyclifa a Husa. Souhlas s odsouzením výtečných mužů Jana Wyclifa a Jana Husa byla jeho největší chyba v životě, odvolává vše, co proti nim řekl a napsal a je připraven zemřít stejně jako Hus.

Závěrečné slyšení proběhlo, jak jsme řekli v úvodu, 30. května 1416. Na výzvu jednoho z kardinálů, aby se kál a vrátil k pravé víře, Jeroným prohlásil, že je dobrým křesťanem, ale z kardinála mluví zlý duch. Poté znovu potvrdil, že své odvolání ruší a stojí za pravdou, za kterou stál Hus. Nato byl jednoznačně odsouzen a odveden na popraviště. Upálen byl stejně jako Hus a jeho popel byl vhozen do Rýna.

Jeroným nebyl knězem jako Hus a jiní, byl laikem, filosofem. Možná byl jedním z prvních významných českých filosofů. Jeho skvělá výřečnost, obrovská sečtělost, pohotovost a vtipnost byly uznávány i řadou nezaujatých evropských vzdělců. Že uměl strnout lidi, ukazovaly především obžaloby, které vypočítávaly, kde a jak Jeroným pohnul lid nebo studenty na univerzitě k tomu, aby jednali v duchu jeho výzev. Byl jedním z Husových nejbližších přátel a spolubojovníků za reformu církve v Čechách a pražské univerzity. O to víc jej bolelo, že se ze strachu nechal přinutit, aby se Husa na čas zřekl. Svým statečným vyznáním a mučednickou smrtí se stal spolu s Husem symbolem začínající reformace v Českých zemích.

*vyobrazení upálení Mistra jeronýma
podle Richenthalovy kroniky*

J. Halama

unitas fratrum

Konference žen Světové Jednoty bratrské v Surinamu

Surinam – rovinatá země na severním cípu Jižní Ameriky, z 80% pokrytá tropickým deštivým pralesem, bývalá holandská Guayana. Propojení s Holandskem je dodnes velice živé, denně přistává po devítihodinovém letu na letiště, vzdálené 50 km od hlavního města Paramaribo, mamutí letadlo se 430 cestujícími na palubě, vypravené z Amsterdamu, další letadla míří z USA.

Organizační výbor žen světové Jednoty bratrské, myslím, zvolil velmi dobře tuto multikulturní zemi pro konání konference, na kterou přijely zástupkyně všech provincií JB z 20 zemí a 4 kontinentů. Jsem vděčná za tuto osobní zkušenost pobýt v kruhu sester JB, kde všechny rozdíly v barvě pleti, životní úrovni, temperamentu, mentalitě zůstávají v pozadí, pokud jde o společné vyznání víry.

V přednáškách a diskusích se projednávaly následující otázky:

- zmírnění chudoby;
- násilí na ženách a dětech;
- zdravotní péče;
- rodičovství a právní otázky žen – genderová problematika;
- vzdělávání žen a dívek;
- ženy v duchovní službě.

Posláním konference bylo formulovat z těchto témat usnesení pro zasedání Synodu Jednoty bratrské, které se bude konat letos v létě na Jamajce.

Opřadovým duchovním zážitkem z večerních shromáždění v kruhu účastnic byla Večeře Páně a sdílení kalicha. Běžný každodenní program však byl neméně působivý svými biblickými zamyšleními a přednáškami. Vše bylo dokonale vyváženo společným zpěvem, ve kterém vynikaly sestry z Tanzánie a to nás hodně propojilo, vybídlo i k osobním rozhovorům.

Sbory Moravian Church – Jednoty bratrské jsou v Surinamu historicky zakotveny a tato církev si po zásluze vybudovala prestiž a respekt společnosti i vládních institucí.

V roce 1735 přišli Moravští bratři z Ochronova se svým misijním posláním do této holandské kolonie (první Evropané sem připluli již v r. 1499) k indiánským domorodcům a po r. 1748 se středisko zájmu přemístilo k africkým otrokům, kteří utekli z plantáží a žili v buši. Po zrušení otroctví, kdy holandští kolonisté přiváželi na práce v zemědělství obyvatele z Indie a Indonésie, se misie rozšířila i mezi tyto skupiny. V r. 1963 se stala Moravská církev v Surinamu oficiální provincií JB a hlásí se k ní 40 tisíc členů. Církev má kromě kostelů několik sekcí pro různé úrovně škol, internáty, sociální a jáhenské služby a zdravotní asistenci pro lidi žijící v kmenových

komunitách. Školská zařízení, provozovaná Jednotou bratrskou, mají velký kredit, jsou podporována různými firmami.

Pestrost života v ulicích půlmilionového města Paramaribo, kde žije celá polovina obyvatel země, se odráží i v členské základně Jednoty bratrské, kde se např. ke sboru Imanuel hlásí přes 1000 členů afrického či asijského původu, míšenců, obyvatel Karibiku... Do živé a rušné atmosféry života v církvi jsme byly vtaženy již při úvodním shromáždění v kostele v sousedství našeho hotelu, kde byla naše konference zahájena tradičními hody lásky. Podle zdejšího zvyku si účastníci navzájem ulamují z bochánků a zdraví se. Neméně srdečná a rušná byla večerní hodina zpěvu mládeže, kam jsme zavítaly v sobotu. Při shromáždění mladých je vedle kázání stěžejní zpěv vestoje za doprovodu hudebníků, provázený rytmickým pohybem. Je to spontánní projev, přirozený a typický pro tento kontinent. Dojemná a zajímavá setkání na nás čekala v neděli, kdy jsme se malými autobusy rozjely do sborů JB na předměstí i po vzdálenějším venkově k nedělním bohoslužbám a návštěvám internátních školských zařízení pro děti, zejména sirotky. Při zpáteční cestě na nás čekali sestry a bratři v dalších třech sborech, kde jsme byly pohoštěny tradičním jídlem. Dojemné bylo setkání s dětmi, které nám krásně zazpívaly. Jejich přáním bylo slyšet naši mateřštinu a fotografování.

Navzdory plně nabitému programu konference jsem stačila po chvilkách vyběhat i do pulzujícího města k obrovské řece Surinam River, kterou za přístavem na okraji města překlenuje obrovský 10,5 km dlouhý klenutý most. Využila jsem přízně a ochoty sester Margit a Frederike, ke kterým jsem se vždy při našich „výpadech“ do labyrintu ulic přidala. Fascinovaly nás typické dřevěné bílé domy se zelenými okenicemi z 19. století, vzorně opravené budovy synagogy a mešity, nejvyšší dřevěná katolická katedrála na kontinentu, královský palác, tržnice, pevnost u řeky, nové budovy škol. A všude plno aut, autobusů, lidiček. Velké kontrasty – bída i luxusní nabídky v obchodech, kasina i masy odpadků v řece.

Na závěr konference nám surinamské sestry připravily slavnostní večer, při kterém předvedly svá vystoupení hudební a taneční soubory ze sborů JB. Poznaly jsme tradiční projevy kultury domorodců i dalších etnik, která jsou dnes součástí společnosti této země.

Příjemným uvolněním po jednáních konference byl závěrečný výlet do 80 km vzdáleného místa Berg en Dal v pralesní hornatější oblasti. Tato bývalá stanice ochranovských bratří se školou je dnes přeměněna na turistické centrum na břehu řeky Surinam River. O minulosti svědčí už jen zvon z r. 1873. Při projíždce po řece na motorovém člunu jsme míjely břehy s tropickou vegetací – stromy, lijány, mangrovové porosty střídavě s kultivovanými úseky, kde v malých dřevěných obydlích žijí jak černí obyvatelé – kreolové, tak i např. Číňané. Pěší procházka po areálu dnešního rekreačního centra nás aspoň okrajově zavedla do lůna tropické vegetace. Zajímavé pro mě bylo, že v denních hodinách jsme se nesetkaly s hmyzem, pestré zvuky prale-

sa, neutuchající zpěv ptactva, nás však provázal neustále. Tyto zvuky jsou patrné i ve zpěvu zdejších lidí. Poznala jsem to, když jsme trávil společné posezení v domorodé vesnici kreolů.

Žijí zde v tradiční komunitě, jsou skromní, hospodářsky soběstační, vyznávají víru, kterou jim přinesli ochranovští bratři.

Nelze sdělit v krátkosti všechny dojmy a poznatky, ale měla jsem v této zemi pocit bezpečí, pocit, že lidé si navzájem nepřekážejí ani v tak pestré multikulturní směsici. V duchovní, vzdělávací a sociální oblasti plní Jednota bratrská v Surinamu svou nezastupitelnou úlohu.

Libuše Bernardová

Malá zpráva o synodu Evropské kontinentální provincie v Bad Bollu

Od 21. 5. do 28. 5. 2016 se v malém lázeňském městečku Bad Boll konal synod evropské kontinentální provincie UF. Z České misijní provincie UF se ho zúčastnila tříčlenná delegace sester kazatelek ve složení: Hana Jalušková, Eva Šormová a Anna Halamová. Hlavním tématem synodu bylo financování a výhled do budoucnosti. Některé sbory v Německu jsou tak malé, že je krajně nejisté, jestli budou za 10 let stále ještě samostatně existovat. V mnoha směrech je situace v Evropské kontinentální provincii podobná situaci v Čechách.

Většina synodálů byla ubytovaná v budovách přináležejících k lázním. Tyto budovy byly původně majetkem Německé UF, ale v devadesátých letech byly prodány soukromé firmě, protože potřebovaly zrenovovat za nemalé peníze, které UF neměla. Ovšem v hlavním lázeňském domě má místní sbor stále modlitebnu a dostatečně velickou, neboť se do ní v neděli vešli všichni místní i se synodály, kterých přijelo něco přes sto. Během týdne se modlitebna využívá jako koncertní sál.

Jednání synodu začalo problémem financování, pak se jednalo o nutných změnách řádů v nizozemských sborech a o mnoha jednotlivých problémech a návrzích. Bylo také nutno zvolit některé členy ředitelství UF a členy vedení synodu. Celý týden byl úkoly spolehlivě zaplněn a jednání definitivně skončila až v pátek o půl noci.

Protože bylo mnoho práce a málo času, málem synodálové ani nepoznali krásy kraje. Naštěstí ve středu odpoledne byl vyhlášen odpočinek, který bylo možno strávit na zajímavé přednášce, plaváním nebo výletem do přírody. Krajina okolo Bad Bollu připomíná Český ráj, ovšem bez polí plných kvetoucí řepky. Mimochodem - naprostá absence této páchnoucí žlutě byla při projíždění Německem až do očí bijící. Samotné městečko Bad Boll je velice malebné, ale nutno říci, že kdyby si autorka této zprávy neodkrojila kus obědového času a kus času jednacího, nebyla by z něj viděla ni zbla. Lázeňské domy jsou totiž na samém okraji města a cesta do centra trvala pěšky dobrých 20 minut.

Závěrem bych ráda řekla, co synod odhlasoval, ale jsou to věci, které se nás jako provincie natolik netýkají, že si je ani pořádně nepamatují.

A. Halamová

náš seniorát

Seniorátní rubrika tohoto čísla vypadá jako „pohřební hlídka“, ale vzpomínat na ty, kdo nás předešli ve víře, je dobře křesťanské i odvažujeme se předložit vám i tento pohled na naše sbory.

Vzpomínka na bratra Živana Kužela

Dne 5. dubna to bylo již pět let, kdy nás do Božího království předešel dlouholetý člen pražského sboru Jednoty bratrské Živan Kužel. Neznala jsem jej dlouho. Ušli jsme spolu cestu krátkou pět let.

Sedával v zadní lavici u varhan a vždy, když jsem jej zahlédla, říkala jsem si: vše je na svém místě.

Nevynechal jedině shromáždění. Pouze poslední necelé dva měsíce, kdy byl v nemocnici, nám scházel. A schází doteď.

Často se ptám, co by říkal na dění ve sboru, z čeho by měl radost, kde by varoval před následky našich činů. Vzpomínám s vděčností na společné rozhovory. Byly to naše čtvrtky dopoledne, kdy jsme třeba tři hodiny rozmlouvali nad biblí, historií Jednoty bratrské, o jeho dětství, ale i o tom, jak vnímá současnost.

Nikdy nekáral, nikdy nepoučoval, neviděla jsem na jeho tváři hněv, ani v líčení tak bolestných událostí, jako bylo rozdělení Jednoty bratrské. Shovívavě mě zasvěcoval do liturgie a všech potřebných věcí Jednoty bratrské. Obdivovala jsem, co vše ví o její historii, co ví architektuře, jak citlivě hodnotí události.

Myslím, že Jednota bratrská nejen v Praze, ale i v celém Ochránovském seniorátu má za co být Živanovi Kuželovi vděčná. Bohu díky, že mi dal možnost se s ním setkat.

Eva Šormová

Ve chvíli, kdy tuto vzpomínku dáváme do tisku, přišla z Potštejna zpráva, že zesnula sestra Příja Vacovská, sestra bratra Živana. Vzpomínku na ni a její službu přinese-me v příštím čísle časopisu.

A konečně v sobotu 18. června jsme se v kostele U Martina ve Zdi rozloučili se sestrou Marií Ulrichovou, která odešla z této časnosti ve věku 95 let, 21. května 2016.

Život sestry Marie Ulrichové

(V říjnu 2005 začala sestra M. Ulrichová, podle tradičního zvyku v Obnovené jednotě, psát svůj životopis, který dopsala v lednu 2007. Zachovala jsem řazení událostí jejího života podle tohoto rukopisu.)

Rodiče i prarodiče M. Ulrichové pocházejí z plzeňského kraje. Její Otec Josef Svoboda pracoval ve Škodových závodech. Její maminka vystudovala první průmyslovou školu pro dívky v Písku. Jak sama ses. Ulrichová napsala, rodiče byli velmi nesourodou dvojicí.

Krátce po narození bratra, o dva roky mladšího, rodiče postavili dům v Blovicích, kam se rodina přestěhovala a kde Marie bydlela až do své svatby. Dětství a dospívání ses. Ulrichová považovala za vcelku šťastné.

Se svým bratrem ráda zpívala na kůru při bohoslužbách. Ráda četla a jak píše, učení jazyků jí nikdy nedělalo potíže.

Ve školním roce 1937/38 nastoupila do 1. ročníku Ženského učitelského ústavu v Plzni. Na čtyři roky studia na tomto ústavu vzpomíná sebekriticky: „Patřila jsem k studentkám, které studovaly lehce a úspěšně, kromě matematiky, chemie a fyziky, které vyžadovaly od počátku až do konce studia leckterou nastavenou noční hodinu a byly i mou noční můrou.“ Díky profesoru němčiny, který přes politické důsledku protektorátu vedl žáky k lásce k jazyku Goethovu, Marie Ulrichová byla ve 3. ročníku vyhlášena za nejlepší studentku německého jazyka. Tato skutečnost ji zachránila od totálního nasazení v Německu.

Po skončení učitelského ústavu nejprve nastoupila Marie Ulrichová do fotoateliéru jako retušérka v Blovicích. Tato činnost skončila po dvou měsících, kdy si ji vyžádal ředitel blovické měšťanky jako učitelku němčiny. Nastoupila 17. září 1942.

Profesi učitelky, kterou milovala, Marie Ulrichová vykonávala dalších 42 let. Vystřídala řadu škol, zčásti také proto, že byla manželkou kazatele a posléze biskupa Jednoty bratrské. O svém posledním působišti ve Velkých Popovicích, do kterého dojížděla z Prahy dlouhých 14 let, napsala: „Byla to nejošklivější škola, kterou jsem kdy viděla.“ Její žáci se k ní sjížděli, zvali ji na své srazy. Byla velmi oblíbená pro svou spravedlnost, přísnost, ale i laskavé srdce, jak mi sdělila její kolegyně.

„Mou první církví, do které jsem se narodila, byla církev římsko-katolická. Narodila jsem se 16. ledna 1922 a pokřtěna jsem byla už 22. ledna v téměř roce v Nových Mitrovicích...“, tak uvádí Marie ve svém životopise. Jak sama píše, měla ráda hodiny náboženství a zpěv.

V Plzni se seznámila se svým budoucím mužem A. Ulrichem. O svém setkání kromě jiného sama píše: „Byli jsme oba z tak různých světů, a přesto jsme cítili, že k sobě patříme...“ Evangelík, člen Jednoty bratrské. Marie ani na okamžik nezaváhala jaká bude „její nová“ církev. 7. června 1946 vstoupila do Jednoty bratrské, 10. června se potom konala svatba Marie Svobodové a Adolfa Ulricha. Jejich sňatku bylo požehnáno br. Bohumilem Vančurou „podle řádů mé nové církve“.

I zde Marie Ulrichová využila svých vlastností, píle, houževnatosti, touhy po tom, aby vnikla do problematiky věci. O tom všem píše: „život ve sboru, bohoslužby, biblické hodiny - to byl můj nový svět, na který jsem si pomalu, ale přece jistě zvykla“. S chutí se chopila práce s dětmi, se svým mužem psala dětské hry, šila pro děti kostýmy, vyráběla masky.

Postupem času prošla Marie Ulrichová jako věrná manželka kazatele jednoty bratrské všechny sbory, kam byl její manžel povolán. 1946 Mladá Boleslav, 1956-1968 Holešov, 1968 Praha. Na všechny vzpomínala s vděčností, s láskou, s porozuměním pro lidi. Nikdy se netajila tím, že ji nejvíce k srdci přirostl sbor v Holešově. Vděčně ve svých vzpomínkách píše o práci, kterou pro sbor po boku svého muže vykonávala. „U většiny obyvatel města jsme cítili sympatie, ve sboru lásku. To bylo hlavním důvodem, proč jsme zůstali 12 let... Loučení s holešovským sborem – i moje osobní s kolegy i žáky v Hulíně – bylo těžké, vždyť jsme v Holešově prožili kus šťastného života.“

Do Prahy se manželé Ulrichovi přestěhovali 21. srpna, v den okupace Československa vojsky Varšavské smlouvy. Pro Marii Ulrichovou bylo těžké přivyknout životu ve městě. Ta tam byla její zahrádka, kterou lidé v Holešově obdivovali, i společenství sboru bylo rozdílné. Po deseti letech se manželé přestěhovali z Hálkovy ulice do Hostivaře. Marie musela opustit školu na Vinohradech a vstávání v pět hodin ráno a pozdní návraty domů byly jejím denním chlebem ve všední dny, protože dostala umístění až ve Velkých Popovicích jako učitelka základní školy.

Dům v Hostivaři byl vždy otevřený, jak pro návštěvníky sborů, tak pro všechny hosty ze zahraničí, z válečného odboje, z řad žáků i spolupracovníků. Marie nejen organizovala, ale pekla, vařila, připravovala. O těchto návštěvách píše: „Napekla jsem velké množství ‚dvojtahodných hanáckých koláčků‘, protože si je hosté oblíbili, ale i dorty, jejichž příprava byla jednodušší... Vděčně vzpomínám.“

V roce 1992 vážně onemocněl její muž, o kterého se do své smrti věrně starala a byla mu oporou v jeho nelehkých chvílích. Nesla s ním zlé i dobré, také bolest z rozdělení Jednoty bratrské, která nepřebolela ani po letech. Adolf Ulrich zemřel 6. července 2002. I po jeho smrti nadále pracovala, jako by byl muž s ní. Svůj dům

odkázala pražskému sboru a nejen to, neustále dbala, aby Jednota bratrská v misijní provincii neztrácela budoucnost, aby byla plnokrevnou, otevřenou, vyznavačskou církví, která následuje svého Beránka.

V roce 1987 skončila sestra Marie svou aktivní školní službu, ale nezůstala nečinná. Po jednom setkání s Dr. Anežkou Ebrtovou, generální tajemnicí Ekumenické rady církví, nabídla svou pomoc. Z diakonské služby se vyklubala nakonec práce nejen placená, ale velice různorodá. „Třídila jsem denní poštu, dopisy určené referendům rozdělovala ... překládala jsem odpovědi v němčině nebo angličtině, přijímala telefonické zprávy. Pro zahraniční delegace nebo jednotlivce jsem objednávala ubytování... zajišťovala letenky... Opatřovala jsem pečivo, připravovala kávu... umývala nádoby. Nebylo mi to zatěžko.“ Tuto práci ukončila v roce 1989.

Od roku 1987 se pravidelně aktivně zúčastňovala na liturgických shromážděních Světového dne modliteb žen. Spolu s ostatními ženami s různých církví tato setkání organizovala, překládala liturgické texty i další texty, vytvářela programy pro děti v rámci modlitebního sejití. Od roku 1994, kdy byl utvořen Český výbor SDM, zastávala Marie Ulrichová funkci jednatelky. Účastnila se přípravných konferencí v Německu, Rakousku, Anglii, Finsku. Od roku 1994 do roku 2006 vypracovávala dětské programy. Svoji práci v SDM ukončila v roce 2006.

V roce 1993, při setkání sester kontinentální provincie Jednoty Bratrské, které se konalo v Ebersdorfu, navrhly německé a britské sestry, aby se druhé setkání sester konalo v roce 1995 v České republice. Marie Ulrichová píše: „To znamenalo (a bylo naší vnitřní výzvou) abychom co nejdříve vytvořily jakési sesterské sdružení, za jehož pomoci bychom mohli toto 2. Mezinárodní sesterské setkání uskutečnit.“ Druhé setkání evropských sester se nakonec konalo v Nové Pace. Marie o tomto setkání píše: „Poprvé a taky naposledy byly mezi 60 zúčastněnými ženami sestry z obou křídel církve. Zúčastnily se sestry z Německa, Švýcarska, Velké Británie, Severního Irsku, Holandska, Surinamu a Estonska.“

Od tohoto setkání Marie Ulrichová spolu se sestrou Pernerovou organizovala setkání v Turnově, Hejnicích, Nové Pace, Praze, Železném Brodě, Koberovech, Liberci. Marie Ulrichová těžce nesla rozdělení Jednoty bratrské a tím sesterské práce, která v letech 1992-1996 trpěla spory s charizmatickým hnutím v Jednotě bratrské.

„Během dalších dvou let se sesterská práce, do níž jsem vkládala tolik nadějí, rozpadla,“ píše Marie Ulrichová. Nevzdala se však své myšlenky, se stejnou houževnatostí a pílí jako na začátku se pustila do organizování sester v Ochránovském seniorátu. Již v roce 2000 se konalo další sejití sester, kde se zúčastnily zástupkyně ze všech sborů v Ochránovském seniorátu. Ještě těsněji se Marie Ulrichová spojila se sestrami z kontinentální provincie, které dodávaly odvahu pro práci nejen v Ochránovském seniorátu, ale i pro práci mezi ženami. Po prodání pražské budovy v Hálkově ulici Marie Ulrichová nadále organizovala sesterská sejití v Turnově. V roce 2006

předala svůj mandát své nástupkyni Libuši Bernardové, která se o ni věrně starala v posledních dnech jejího života.

Marie Ulrichová však nevedla jenom sesterskou práci u nás doma v Jednotě bratrské a potom v Ochranovském seniorátu, ale byla i součástí přípravných výborů pro setkávání žen s celosvětovým působením. V letech 1994-2006 byla členkou evropského přípravného týmu žen. V roce 1992 se zúčastnila světové konference žen Jednoty bratrské v Jižní Africe. Tam se také spolu se všemi ženami zúčastnila slavnosti 37 let trvání práce žen – Unie žen, která byla založena v roce 1967. Slavnost se konala ve sboru Maitland v Kapském městě. „Unie žen sdružuje sestry v 80 převážně barevných sborech,“ vzpomíná s vděčností Marie Ulrichová. Zážitky z této cesty sestra Ulrichová zaznamenala na diapozitivy a dojmy a postřehy zachytila v Kostnických jiskrách ve formě fejetonů.

V roce 1995 se Marie Ulrichová účastnila sedmé světové konference žen Jednoty v Salemu v Severní Karolině. Zúčastnilo se zde na 650 účastnic ze všech provincií. Marie Ulrichová si pro tuto příležitost vyrobila přednáškové pásmo s názvem od „Kunvaldu po Kalich“. Ve třech odpoledních jsem je předvedla pro 600 žen. Technická komise vyrobila 600 kopií textu, které si ženy vzaly s sebou.

V červnu 2003 byla delegátkou na deváté celosvětové konferenci žen v Wake Forest University v Winston-Salemu. Na tuto konferenci si Marie Ulrichová připravila přednášku na téma „proč nemohu souhlasit s většinou České Jednoty bratrské“. Za pohnuté a dramatické situace, kdy bylo bráněno přečtení této přednášky, Marie Ulrichová nakonec toto svědectví přečetla.

Bylo by toho mnoho, co by bylo k tomuto dlouhému výčtu možno dodat. Možná o tom, co vykonala Marie Ulrichová pro „svou církev“ nejen doma, ale i ve světě, nejlépe svědčí slova, která Marie Ulrichová dostala v jmenovací listině, kdy byla jmenována do světové přípravné komise žen, která měla připravit program setkání pro období dalších čtyř let.

Bez obětavých lidí, jako jsi Ty, sestro Marie, nemohli bychom se nikdy dovědět o práci, kterou konají ženy v Jednotě bratrské. Vážíme si tvého úsilí pomáhat svým sestrám v Kristu. Nedovedeme plně ocenit vše, co jsi vykonala a co konáš, aby Bůh byl v našich životech přítomen. Jsi mimořádnou ženou. Děkujeme za vše, co jsi udělala pro zdar konference...

A musím dodat, nebylo to jenom pro zdar konference, ale pro zdar „její milované církve“.

E. Šormová

Vzpomínka paní Eve Paton, dcery důstojníka britské armády, který velel jednotce, v níž sloužil bratr A. Ulrich:

Hluboce mne zarmoutilo, když jsem se dozvěděla o tom, že Marie zemřela. Potkala jsem Marii pouze dvakrát – naposledy v roce 2007. Zdá se mi však, jako bych ji znala déle. Mé trvalé vzpomínky na ni jsou plné přívětivosti a vřelosti. Byla to vskutku úžasná žena; obdivovala jsem její vitalitu a odhodlání.

Naše setkání mělo svůj důvod v minulosti a týkalo se mého otce, Williama Barkera. Byl styčným důstojníkem Československé armády, když byla umístěna v Cholmondeley Parku během II. světové války. Později po válce přijel do Prahy a účastnil se znovuotevření britské ambasády. Já jsem chodila dva roky do české školy. Později se můj otec vrátil do Čech jako velvyslanec v letech 1966-1968. Máme všichni rádi Prahu a cítíme hlubokou náklonnost k jejím obyvatelům.

Během mé první návštěvy v Hornoměřolupské Marie pozvala skupinu veteránů, kteří znali mého otce během války. Byli to generál Antonín Špaček, Václav Straka a dále plukovník Eduard Stehlík (archivář českého Ministerstva obrany). Setkání s těmito výjimečnými muži bylo úžasné a velmi emotivní. Vyprávěli mi mnoho ohromujících příběhů, v některých vystupoval i můj otec. Nikdy nezapomenu na toto odpoledne a budu Marii navždy vděčná, že jej zorganizovala. Marie, děkuji Vám.

Vzpomínka Richarda Croziera, člena Společnosti přátel (Society of Friends), dlouholetého přítele Ulrichových.

Drazí bratři a sestry v Kristu,

Vzdáváme hluboké díky za život a činy Marie Ulrichové. Během celého svého života byla ženou plnou síly a odhodlání, sloužící Bohu ve dnech těžkých i v časech radosti. Za to vzdáváme vděčné díky.

V roce, 1978, asi třicet let poté, co biskup Ulrich poprvé pozval Jima a Doris Colbyové do svého tehdejšího domova v Mladé Boleslavi, jsem já s Jimem Colby navštívil Marii a Adolfa v jejich novém domě v Hostivaři. Tehdy Marie mluvila anglicky jenom trochu; důkazem její energie a povahy budiž to, že během dalších let se naučila anglicky plynule hovořit i psát, a stala se výbornou hostitelkou všem, mladým či starým, kteří přicházeli z Anglie a dalších míst. Marie se velmi věnovala rozvoji mezinárodních vztahů. Pod její usměvavou tvář byla silná, přímá a milující žena, která byla pilnou služebnicí své církvi, Jednotě Bratrské, práci a později i odkazu svého milovaného Adolfa.

Musíme si ovšem připomenout, že kromě této veřejné činnosti se dokázala i bavit: Vzpomínám si s radostí na naši úžasnou procházku zrcadlovou sání na Petříně. Nebo v Turnově, kdy pro hostujícího studenta kupovala desku s tvrdou rockovou hudbou – se sluchátky na uších byla nejprve zaražena hudbou, ale nakonec se nechala strhnout hudbou a jejím rytmem! Jindy se bez váhání pustila do tlumočení

v noční pražské tramvaji mezi dalším anglickým studentem a českým punkerem, jehož účes hrál všemi barvami.

Marie byla vskutku ženou mnoha tváří: za toto děkujeme a prosíme, poděkujte s námi za její život, moudrost a přátelství slovy quakerských bratří z Filadelfie svým anglickým bratrům v roce 1683:

Pamatujte na nás, neboť ani my na vás nemůžeme zapomenout.

Spousty vod nedokáží uhasit naši lásku,
aniž dálka vymazat naši vzpomínku na vás
v Pravdě Boží.

A ač se Bohu zalíbilo vzdálit nás od vás,
přece jsme s vámi, vaše trápení jsou i našimi.

Naše srdce jsou dojata vzpomínkou na vás,
milí bratři a sestry v lásce Boží.

téma - misie

Misijní poslání církve

(z dokumentu XII. Synodu ČCE, 1981)

V rámci zvoleného tématu jsme se rozhodli otisknout část přes třicet let starého dokumentu, přijatého synodem, abyste mohli posoudit, zda se situace za tuto dobu nějak výrazně změnila. Tento text přináší především podněty k zamyšlení, pokud vás zaujme a budete chtít vědět, jaká doporučení pro sbory a staršovstva v dokumentu jsou, celý jej najdete na církevních stránkách:

<http://www.e-cirkev.cz/rubrika/517-Misie-a-evangelizace/index.htm>

Úvodem

Ježíš Kristus přichází jako živý Pán ke svému lidu, pozvedá nás z naší skleslosti (Iz 40,29-31), připomíná nám svá zaslíbení (Ř 15,21) a volá nás, abychom se spolu s ním vydali na nové cesty (Mk 1,36-38).

Jedním z úkolů, jimiž se naše církev v posledních generacích zaměstnávala, byla péče o velmi značnou část těch pokřtěných členů, kteří ztratili víru a církvi se odcizili. Tato péče o okrajové členy se u nás obvykle nazývá evangelizace, zatímco misii se dosud rozumělo získávání nových údů církve z oblastí neevangelických a zvláště zvěstování evangelia nepokřtěných ve vzdálených pohanských národech (tzv. zámořská misie). Hledat ztracené a zahynulé zůstává ovšem trvalým úkolem všech našich sborů i nadále (Mt 18,12n a Zj 3,2).

Dnes však jsme postaveni před zcela nový úkol: V druhé polovině našeho století došlo v samotných evropských národech, jež dosud platily za křesťanské, ke změně, kterou mnozí dosud odmítají vzít na vědomí a pro jiné je překvapením, z něhož se dosud nevzpamatovali: církve – dosud národní – se staly uprostřed společnosti menšinou a jsou obklopeny stále vzrůstajícím počtem těch, kteří ještě evangelium neslyšeli, neuvěřili a nebyli pokřtěni. A tak si sbory, jednotlivci i skupiny naší církve postupně uvědomují, že se jim uprostřed všeho umenšování i vnitřního chřadnutí počíná otvírat nadějný pohled pro zcela novou službu: „Kažte evangelium všemu stvoření“ (Mk 16,15). Přitom však nemůžeme přehlédnout a musíme vyznávat, že současný stav naší církve nese stopy Božího soudu a tak se stává výzvou k hlubokému pokání tam, kde jsme zúžili své nejvlastnější povolání na práci uvnitř církve bez trvalého zájmu o všechny mimo ni. Kristův lid nemůže mít dobré svědomí před Bohem i před lidmi, jestliže žije uprostřed společnosti, která zůstává bez zvěsti o lásce, odpuštění a smíření Božím. Pokání zde docela prakticky znamená začít bez průtahů nově promýšlet a uskutečňovat Kristův misijní příklad. To, co tu našim sborům předkládáme, je jedním z prvních pokusů zamyslet se nad misijní službou církve dnes.

Boží misie

Od samého začátku spásitelného díla Hospodin připravoval vysvobození a nový život pro všechny lidi a národy. I když zprvu ze všech vyvolil jen jednoho jediného, Abrahama, myslel už při jeho vyvolení na všechny:

„V tobě dojde požehnání všechno člověčenstvo.“ (Gn 12,3). Tento svůj původní záměr Hospodin nikdy nevzdal a žádnou vzpourou svého vyvoleného lidu ani odporem pohanských národů se od něj nedal odradit. Ani ve chvílích, kdy jeho dosavadnímu dílu hrozilo ztroskotání, nepouští Hospodin ze zřetele nejvzdálenější končiny. Ba právě zde, v babylonském zajetí, nejde Bohu jen o zachování Izraele, nýbrž o naději pro všechny lidi a národy (Iz 49,6; 51,4-5). Čteme-li celou sbírku tzv. druhého Izajáše, která pochází z doby zajetí, žasneme nad tím, jak právě ve chvíli a na místě, kde bychom to nejméně čekali, zaznívají nová a nová zaslíbení Boží pomoci pro všechny. Právě zde se otevírají nové výhledy až k těm nejzazším a od Hospodina nejvzdálenějším. V okamžiku, který vyvolený lid pokládá za konečnou katastrofu, kde pochybuje o sobě i o svém Bohu, Hospodin vztahuje ruku k záchraně všech, kteří dosud trpí pod vládou svých vin a pohanského tmářství (Iz 53). Je-li tomu tak i ve Starém zákoně, pak nepřekvapí, že Nový zákon, když mluví o dovršení díla Božího milosrdenství, potvrzuje, že toto dílo bylo dokonáno a platí pro všechny: „Ježíš Kristus je smířící obět za naše hříchy, ale ne jenom za naše, ale za hříchy celého světa“ (1J 2,2). Tak je Ježíš Kristus ztělesněním a dovršením Boží misie: „Jako mne poslal Otec...“ (Jan 20,21). V něm je odstraněna hradba dělící dosud vyvolený lid izraelský

od pohanských národů (Ef 2,11-19). Bůh si nyní přeje, aby se o tom všichni pohané bezodkladně dověděli, tomu uvěřili a za to jej chválili (Řím 15,7-12).

Misie církve

Boží misie není posláním Ježíše Krista ukončena. Vzkříšený a na nebe vstupující Kristus se ujímá vlády nad celým světem. Tuto svou vládu uskutečňuje tak, že své učedníky zmocňuje Duchem svatým a posílá je zvěstovat své evangelium všem lidem a všem národům, aby z nich činili nové Kristovy učedníky (Mt 28,18-20; Mk 16,15-16; Jan 20,21; Sk 1,8). Tato misijní služba apoštolů se pak stává trvalým úkolem všech dalších generací církve a je jediným důvodem její existence na světě.

Misijní naděje

Svého misijního poslání se má církev ujmout a má je konat radostně a nadějně. Smí a má mít naději pro každého člověka. Naděje je trpělivá, dovede čekat, není s nikým hned hotová, má dlouhý dech. Po prvních neúspěších žádného neodepisuje. Nedá se odradit ani dlouho trvající uzavřeností. Bojuje s předsudky vlastními i cizími. Všichni dnes velice potřebujeme dát se povzbuzovat k této živé misijní naději.

To však naprosto neznamená, že nám je uloženo prosazovat evangelium všemi prostředky. Evangelium je Božím pozváním k svobodnému rozhodnutí víry a nesnáší se s žádnými formami nátlaku. V tom je jeho krása a sláva! Tam, kde evangelium narazí na zásadní a trvalý odpor, má misijní svědectví umlknout (Mt 10,14n).

Misijnost našich sborů

Při budování našich sborů jsme dosud mysleli převážně na jejich zachování pro ty, kdo v nich žijí a vyrůstají. Jestliže vážně přijímáme Kristovo misijní pověření, dojde i v našich sborech k závažným změnám. Ve sboru se všechno bude muset podrobit tomu našemu nejpřednějšímu poslání. Každé bohoslužby budou odpovědně a promyšleně utvářeny s ohledem na člověka – třeba toho jediného -, který je tu s námi poprvé. Písně, modlitby a kázání mají být pro něho srozumitelné. Čteme-li pozorně 14. kapitolu 1. epištoly Korintským, vidíme, jak důrazně apoštol vyžaduje, aby bylo ve shromáždění všechno určováno ohledem na „nezasvěcené a nevěřící“ (v.23). Nejde však pouze o srozumitelnost řeči: celý život sboru má být přitažlivou ukázkou nového života, jehož cílem je Boží oslavení a jehož náplní je vzájemná láska, důvěra, úcta a svoboda. Stěží se nám podaří člověka oslovit a získat jej misijním zvěstováním, jestliže za tímto zvěstováním nebude vidět společenství těch, kteří byli evangeliem podmaněni a mezi nimiž smí najít svůj nový duchovní domov.

Tak dochází k misijní službě celého sboru, na níž mají účast všichni jeho členové. Při vši své zásadní otevřenosti vůči světu (1Kor 5,10; Jan 17,14-18) se sbor důsledně a nekompromisně spravuje řády Božího království. Sbor plní své misijní poslání také tak, že je na něm vidět v jasných rysech odlišnost nového Božího lidu. Upro-

střed starého věku staví proti nenávisti lásku, křivdy přemáhá odpuštěním, do lhostejnosti, která se už se vším smířila, vnáší novou naději, konzumentský životní styl překonává citlivým ohledem na druhého a vzájemným sdílením; proti ustrašenosti, která se pohodlně všemu přizpůsobuje, nabízí svobodu a odvahu, která je zakotvena v jistotě Kristova vítězství; uprostraňuje slabým, nepodléhá duchu doby a celou existenci staví do služby Ukřižovaného a Vzkříšeného Pána. Tak v prorockém činu (jednání) prozařuje do světa sláva nového života.

Misie prakticky

V bibli se mluví o tom, že církev rozpoznávala u některých svých služebníků zvláštní obdarování (charisma) pro misii a že je na přímý příkaz Ducha svatého k misijní službě oddělovala, ordinovala (Sk 13,1-5). Duch svatý si přeje, aby v církvi vždy byli takoví, kteří jsou ze všech ostatních služeb vyvázáni a plně se věnují jen misijnímu kázání evangelia (1Kor 1,17). Vedle toho má každý sbor v obvodu svého působení k misijnímu zvěstování pověřovat své – k tomuto úkolu obdařené – členy („zvěstovatele evangelia“ Ef 4,11). I potom zůstane každému pokřtěnému úkol vydat svědectví všem hledajícím (1Pt 1,9).

Všem, kteří jsou k misijní službě mimořádně obdařeni, pokládáme za užitečné povědět toto: Duchu svatému nemůže církev určovat cesty a prostředky. Každý, Duchem svatým k misijní službě obdařený, smí uplatňovat svou originalitu. Jakkoli samostatně však charismatik v misijní službě pracuje, nebude nikdy moci přistupující trvale vázat na svou osobu a skupinu, ale povede je ke Kristu, a proto do obecnosti sboru, kterým byl ke své službě pověřen. Sborům pak budiž naléhavě připomenuto, že jsou zavázány otevřít své společenství všem nově přicházejícím a celým životem jim dosvědčovat pravdu evangelia, kterou právě poznali. Naše sbory budou muset stále více překonávat svou tradičnost a strnulost a osvědčovat kristovskou svobodu v ohleduplnosti, pohyblivosti a vynalézavosti vůči všem (Gal 2,11nn; Řím 14,15-23). Vždyť evangelium, které jim bylo svěřeno, neznamena jen obohacení přirozeného života; na jeho přijetí závisí věčný život.

církev a humor

Pamatuješ?

Na verandě svého domu sedí stařeček se stařenkou a vzpomínají na zašlé časy.

Stařenka se obrátí k manželovi a řekne: „Pamatuješ, jak jsi mě v mládeži občas nenápadně brávil za ruku?“

Stařeček s úsměvem natáhne ruku ze svého křesla a uchopí ji za ruku.

Stařenka se usměje a pokračuje: „A pamatuješ, jak jsi mi na pavlači, když se nikdo nedíval, občas dal pusu?“

Stařeček se pomalu nakloní a dá jí na tvář políbení.

„A pamatuješ, jak jsi mě při zpěvu u varhan někdy zezadu kousal do ucha?“ nechává se stařenka unést vzpomínkami.

Stařeček se beze slova zvedne z křesla a odchází do domu.

Stařenka se lekne a ptá se: „Kam jdeš, drahý?“

„Jdu si pro zuby!“

Dobročinnost

Bratr John jezdíval pravidelně každé ráno do práce po stejné ulici. V pondělí tu potkával také pravidelně stejného žebráka, který sedával na chodníku. Rozhodl se, že mu bude každý týden dávat sto dolarů, a také to dlouhou dobu dělal.

Asi po roce částku snížil na polovinu a za další rok na pouhých dvacet dolarů.

To už žebráka zarazilo a rozhodl se s dárcem pohovořit. Když dostával příště dvacetidolarovku, ozval se žebrák:

„Nejdřív ste mi dával stovku, pak padesát, teď už jen dvacet. Co tím sledujete?“

Bratr John mu odpověděl:

„Inu, bratře, časy se mění. Můj nejstarší odešel na univerzitu a moje dcera je teď na střední. To stojí řádu peněz. Víte, jak to chodí.“

Rozčilený žebrák nevěřičně vyhrkl:

„Moment, to se mi snažíte říct, že jste mi vzal moje prachy a posíláte za ně své děti do školy?“